

військової сили, військової переваги однієї держави над іншою, тепер займає економіка, її ефективність та рівень її цивілізованості.

Україна є державою промисловою, засадою її економіки є переробна промисловість. Саме тому перед Україною постає проблема збуту товарів на міжнародному ринку. Ця проблема породжує важливість внутрішніх реформ спрямованих, передусім на підвищення конкурентоспроможності української продукції, на підвищення рівня її технологій.

Розвиваючи інтеграційні процеси, українська політика повинна спиратися на економічні показники, враховувати історичні фактори міжнародної співпраці. “Великого розуму” для того, щоб обрати правильний шлях, не потрібно. Достатньо подивитися на Захід, на Схід і визначитися якою ми хочемо бачити Україну: чи додатком російської імперії, чи демократичною незалежною європейською державою. Уже виходячи з цього, можемо передбачити рівень державної економіки.

Література:

1. Бриль Р. Стрижень системи / Р.Бриль. // *Енергетична політика України*. – 2002. – № 2. – С. 14-19.
2. Кравчук Л. Погляд у XXI століття / Л.Кравчук. // *Універсум*. – 2000. – № 7-10. – С. 6-11.
3. Магера Н. Економічне зростання – довгострокова українська реальність? / Н.Магера, В.Юрчишин. // *Економічний часопис XXI*. – 2003. – № 5. – С. 17-21.
4. Медведський С. Український прорив / С.Медведський. // *ПіК*. – 1993. – № 20. – С. 29-31
5. Плотніков О. “Чого не бачить лише сліпий” / О.Плотніков. // *ПіК*. – 2003. – № 3. – С. 20-22.
6. Соколенко С. Стратегії економічного росту та формування нових виробничих систем в епоху глобалізації / С.Соколенко. // *Економічний часопис XXI*. – 2003. – №5. – С. 11-16.
7. Соскін О. Сучасний геопростір і пріоритети розвитку України / О.Соскін. // *Економічний часопис*. – 2000. – №2. – С. 3-7.
8. Танчин І. До проблеми політичної інтеграції України в Європу / І.Танчин, І.Марушкіна. // *Студії політологічного центру “Генега”*. – 1995. – № 3. – С. 163-166.
9. Удовенко Г. Вступ до НАТО – найкраща перспектива для України / Г.Удовенко // *Економічний часопис XXI*. – 2002. – № 7-8. – С. 18-19.
10. Фомін С. Фінанси України / С.Фомін. // *Політика і час*. – 2003. – № 2. – С. 16-25.
11. Швайка М. Проблеми захисту національних економічних інтересів України в умовах глобалізації / М.Швайка // *Економічний часопис XXI*. – 2002. – №6. – С. 10-14.
12. Яценко Ю. Стратегія енергетичної безпеки України // *Енергетична політика України* / Ю.Яценко – 2002. – № 2. – С. 8-11.

УДК 331.108: 377.1

Ж.В.Семчук,
кандидат економічних наук,
Львівський університет бізнесу та права

ПАРАМЕТРИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

У статті визначено показники вимірювання взаємопов'язаних процесів у виробництві продукції підприємства, які враховують потреби всіх зацікавлених сторін (особливо споживачів) та забезпечують набір оптимальних параметрів для реалізації моделі системи управління якістю на підприємстві.

Ключові слова: якість продукції, система управління якістю.

В статье определены показатели измерения взаимосвязанных процессов в производстве продукции предприятия, которые учитывают потребности всех заинтересованных сторон (особенно потребителей) и обеспечивают набор оптимальных параметров для реализации модели системы управления качеством на предприятии.

Ключевые слова: качество продукции, система управления качеством.

In the article have been determined measurement indexes of the interrelated processes in the venture's output of products which take into account needs of all interested parties (especially customers) and ensure a number of the optimal parameters for the implementation of the pattern of the quality management system at the enterprise.

Key words: quality of products, quality management system.

Постановка проблеми. Мета системи управління якістю (СУЯ) – оцінювати, прогнозувати й планувати потенційні можливості підприємства в задоволенні поточних і перспективних запитів ринкових споживачів щодо якості продукції, яка випускається, з максимально можливою в даних умовах ефективністю виробництва й високою соціальною захищеністю їх трудових колективів, а також економічно зацікавити персонал у реалізації відзначених можливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління якістю розглядалися у працях: Дж.М. Джурана, У.Е. Демінга, Ф.Б. Кросбі, К.Ісікави, У.А. Шухарда та інших учених. Значний внесок у теорію управління якістю зробили С.Д. Ільєнкова, О.І. Момот, Ю.В. Макогон, В.Ю. Огвоздін, А.О. Старостина, Н.І. Скрябінова, Н.Ш. Сулейманов, Р.А. Фатхутдінов, С.К. Фомічов, Г.О. Швиданенко та ін.

Метою статті є встановлення таких показників вимірювання взаємопов'язаних процесів у виробництві продукції підприємства, які враховували б потреби всіх зацікавлених сторін (особливо споживачів) та забезпечили б набір оптимальних параметрів для реалізації моделі системи управління якістю на підприємстві.

Вклад основного матеріалу. Процес моделювання тенденцій покращання якості продукції варто приводити до конкретних аналітичних співвідношень, які можна вдосконалювати, і на їх основі розробляти методики автоматизації збору й опрацювання статистичних даних для вдосконалення стратегії і тактики підприємства в конкурентному середовищі.

У межах СУЯ на основі математичного моделювання з використанням відповідних оптимальних методик можна буде вдосконалити стратегію і тактику в загальнодержавному масштабі й на кожному підприємстві окрема.

У практичному плані відбір і аналіз інформації про якість та розробка відповідних математичних моделей дозволять визначити закономірності дії зворотних зв'язків у розвитку підприємства й прогнозувати основні важелі реформування та корекції підсистем управління якістю продукції й управління персоналом.

Пропонується елементи методик кваліметричних досліджень використовувати для підвищення обсягу продаж і прибутковості підприємства з урахуванням функцій прогнозування та планування, які допомогли б удосконалити процедуру вибору основних важелів реформування та реструктуризації підприємств в конкурентному середовищі.

Як відомо, сучасні дослідження управління базуються на принципі процесного підходу [6]. Сьогодні можна говорити про необхідність впровадження спеціального управління процесами в межах цілої організації (підприємства).

Одним із принципово важливих (і разом з тим недостатньо вивчених) питань управління процесами в різних системах є розробка методів і підходів кількісного кваліметричного вимірювання параметрів економічного стану. Деякі вимоги і рекомендації щодо цього є в міжнародних стандартах ISO серії 9000:2000, а також в європейській моделі ділової досконалості [7]. Проте на практичному рівні ще не створена загальноприйнята методика подібних вимірювань для підприємств.

Якість функціонування підприємства може розглядатися як ступінь задоволеності відповідним процесом його учасників. Розглядаються такі групи зацікавлених сторін: споживачі (замовники); постачальники; персонал; власники, акціонери; суспільство.

Для формування структури показників, які дозволяють охарактеризувати елементи множини параметрів входу і виходу будь-якого процесу чи системи процесів для підприємства, виділимо чотири напрямки кваліметричних вимірювань: кількість, витрати, час, якість.

Відповідно до них визначимо основні показники (результативність, ефективність, вартість, корисність, надійність) [6-8], що характеризують не тільки продукцію підприємства, але й послуги, які отримує споживач зі сторони персоналу. Показники (фактори) можуть виражатися у відносних одиницях, балах або відсотках. Наведемо деякі з них [9].

Результативність P_a :

$$P_a = \frac{Fv}{Zv}; \quad P_t = \frac{Fv_t}{Zv_t}; \quad \Delta P_t = P_a - P_t. \quad (1.1)$$

Тут Fv – фактичний вихід продукції (П), Zv – запланований вихід П, Fv_t – фактичний вихід П в момент часу t , Zv_t – запланований вихід П в момент часу t ; ΔP_t – зміна результативності в часі.

Ефективність E_a :

$$E_a = \frac{Fv}{Fw}; \quad E_t = \frac{Fv_t}{Fw_t}; \quad \Delta E_t = E_a - E_t, \quad (1.2)$$

де Fw – запланований вхід П; Fw_t – фактичний вхід П у момент часу t ; ΔP_t – зміна ефективності в часі.

Період аналізу результативності P_a та ефективності E_a , як правило, вибирає керівництво підприємства, виходячи з виду процесу, об'єктивних або суб'єктивних причин, але не рідше, ніж один раз на рік [35].

Висновки. Отже, відповідні методичні принципи класифікації та формування показників ефективності і якості разом із співвідношеннями (1.1)–(1.2) дозволяють обґрунтувати якість певних видів продукції та їх конструкційних елементів на всіх стадіях їх життєвого циклу.

Література:

1. Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2009, IDT) : ISO 9001:2009. – [Чинний від 2009-09-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2009. – 18 с. – (Національний стандарт України).
2. Фомичев С.К. Основы управления качеством / С.К. Фомичев, А.А. Старостина, Н.И. Скрыбина. – К. : МАУП, 2002. – 192 с.
3. Кузьо І.В. Принципи формування показників якості виробів машинобудування / І.В. Кузьо // Фізика і хімія твердого тіла. – 2002 – Т. 3, № 4. – С. 706–709.
4. Черняк О.І. Системи обробки економічної інформації : підручник / О.І. Черняк, А.В. Ставицький, Г.О. Черноус. – К. : Знання, 2006. – 447 с.
5. Литвин І.І. Інформатика : теоретичні основи і практикум : підручник / І.І. Литвин, О.М. Конончук, Ю.Л. Дециньський. – 2-ге вид., стереотип. – : Новий Світ, – 2007. – 304 с.
6. Пономаренко В. С. Механізм прийняття управлінських рішень на підприємстві: процесний підхід : підручник / В.С. Пономаренко, С.В. Мінухін, О.М. Беседовський. – ХНЕУ, 2005. – 238 с.
7. Мазур В.М. Основи стандартизації, метрології та управління якістю / В.М. Мазур. – Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2007. – 106 с.
8. Бойко Т.Г. Основи стандартизації / Т.Г. Бойко. – Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2004. – 232 с.
9. Семчук Ж.В. Показники математичної моделі в системі соціально-економічного розвитку підприємства / Ж. В. Семчук // Вісник національного університету водного господарства. Економіка. – 2008. – № 4 (44). Ч. 5. – С. 468–475.

УДК 334.43:628.8

*Н.П. Любомудрова,
Національний університет "Львівська політехніка"*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ МОТИВАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто принципи побудови систем мотивації управлінського персоналу промислових підприємств, їхній вплив на ефективність мотивування, обґрунтовано необхідність і умови їх дотримання. Визначено основні етапи створення й чинники успішного впровадження систем мотивації, формування комплексної мотиваційної системи винагород для управлінського персоналу.

Ключові слова: система мотивації, управлінський персонал, ефективність трудової мотивації, комплексна мотивація, демотивувальні чинники.

Рассмотрены принципы построения систем мотивации управленческого персонала промышленных предприятий, их влияние на эффективность мотивирования, обоснована необходимость и условия их соблюдения. Определены основные этапы создания и факторы успешного внедрения систем мотивации, формирования комплексной мотивационной системы вознаграждений для управленческого персонала.

Ключевые слова: система мотивации, управленческий персонал, эффективность трудовой мотивации, комплексная мотивация, демотивирующие факторы.

Principles of performance of motivation systems for managers in industry, their impact on efficiency of motivation, necessity, and conditions, when followed are described. The main stages of development and factors of their successful introduction of the motivating system, the formation of the complex motivational payment system for managers are determined.

Keywords: motivation system, management, efficiency of labor motivation, comprehensive motivation, de-motivating factors.